

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Alternativní metody financování: factoring, forfaiting a leasing z pohledu teorie i praxe českých soudů

Tématem příspěvku jsou „alternativní metody financování: factoring, forfaiting a leasing z pohledu teorie i praxe českých soudů.“ Otázka financování je zejména v podnikání (jak na mezinárodní, tak i na vnitrostátní úrovni) klíčovou záležitostí. Ne vždy je přitom možné financování ze strany bank a jejich produktů. Ne vždy také bankovní produkty podnikatel považuje za nejvhodnější řešení, protože některé alternativy k bankovním produktům mohou být flexibilnější anebo výhodnější. Proto mnohdy podnikatelské subjekty hledají jiné alternativy financování a vybírají některou z výše uvedených variant.

Každá z uvedených variant má svůj význam a smysl, nicméně hodí se pro jinou situaci. Je proto žádoucí se se všemi možnostmi seznámit, udělat si jasno v tom, co mají společného a v čem se naopak liší a následně zvolit tu nejvhodnější pro konkrétní podnikatelský subjekt a konkrétní situaci. Cílem příspěvku je představit alternativní metody financování: factoring, forfaiting a leasing jak z pohledu teorie, tak z pohledu aplikační praxe českých soudů.

Factoring

Factoring je možné charakterizovat jako komplex finančních služeb, který je určen primárně podnikům. Jeho podstata spočívá v poskytování krátkodobých úvěrů jak v tuzemsku, tak i v zahraničí. Jedná se o metodu, jejímž prostřednictvím je realizováno a zajišťováno financování v případě dodávek zboží a také služeb. Podstata factoringu spočívá v postoupení (cesi) nesplatných krátkodobých pohledávek, které vznikají při prodeji zboží a také služeb. Tento typ pohledávek je tak převáděn na specializovanou faktoringovou společnost (někdy se označuje rovněž termínem „faktor“), která pak zajišťuje jejich inkaso. V českém právním řádu je v současné době postoupení pohledávek upraveno v ustanoveních § 1872 - § 1887 zákona č. [89/2012](#) Sb., občanského zákoníku.[1]

Faktoringová společnost pak subjektu, který jí své pohledávky postoupil, poskytne ihned část prostředků, které jsou v těchto pohledávkách vázány. Typicky se postupuje tak, že podnikatel má uzavřenou smlouvu s faktoringovou společností a poté, co svému odběrateli vystaví fakturu, pošle její kopii rovněž faktoringové společnosti, která pak podnikateli obratem vyplatí většinu fakturované částky (obvykle se jedná o 70-90 %). Zbytek pohledávky obdrží podnikatel poté, co jeho pohledávku uhradí odběratel. Faktoringová společnost navíc za své služby inkasuje určité poplatky (někdy se může jednat např. o 10 % z fakturované částky, jindy je poplatek fixní).[2] Inkaso od odběratele tak neprovádí přímo dodavatel, ale faktoringová společnost. Financování se uskutečňuje v měně, ve které je fakturováno odběrateli.[3]

Využití factoringu je typické především pro menší a začínající společnosti, popř. také pro expandující podnikatelské subjekty, pro které je charakteristické, že v určité fázi své existence a podnikatelské činnosti se vyznačují větší potřebou likvidních finančních prostředků, než jakých mohou dosáhnout u bankovních společností. Dalším typem podnikatelského subjektu, které factoring jako formu

financování využívají, jsou naopak velké společnosti, které tímto prostřednictvím snižují své náklady spojené se správou pohledávek (např. proto, že mají větší počet neplatičů, ze kterých je nutné pohledávky vymáhat, vést s nimi soudní spory apod., což společnost pochopitelně zatěžuje).^[4] Pro factoring je poměrně typické, že pohledávky bývají odkupovány plošně, je tedy odkupován větší objem pohledávek v rámci jednoho smluvního vztahu.^[5]

Forfaiting

Forfaiting jme metodou, jejímž prostřednictvím jsou obvykle financovány především střednědobé a dlouhodobé pohledávky, které obvykle vznikají především v souvislosti s vývozem strojů, zařízení anebo také investičních celků. Pro tento typ produktů je charakteristická jejich relativně vysoká hodnota.^[6] Podstata forfaitingu tak spočívá v odkupu střednědobých a dlouhodobých pohledávek, pro které je charakteristické, že vznikají obvykle při vývozu (výjimečně i při dovozu) nákladnějších produktů na podnikatelský úvěr.^[7]

Pohledávky jsou odkupovány ze strany finančních institucí, které se na odkup pohledávek specializují a také s jejich odkupem přebírají veškerá rizika spjatá s úvěrem. S tím se pak pojí i závazek finančních institucí, že nebudou po vývozci (svém smluvním partnerovi) požadovat zpětný postih, pokud by nakonec dlužník (odběratel) nesplnil svůj závazek a pohledávku neuhradil. Vzhledem k tomu, že v případě forfaitingu se jedná o pohledávky vyšší hodnoty, vyžaduje se také, aby byly bezpečně zajištěny bankovními instrumenty a „*bez postihu (regresu) na původního věřitele (vývozce)*.“^[8]

Pohledávky, které jsou předmětem forfaitingu tak mívají obvykle podobu směnek, které jsou navíc opatřené avalem (tj. formou ručení) důvěryhodné bankovní instituce. Odkup pohledávek probíhá ještě před tím, než je směnka splatná. V návaznosti na odkup pohledávky je pak dodavateli vyplácena částka, která je obvykle snížena o provizi společnosti, která se forfaitingem zabývá. Riziko, že směnka nebude zaplácena přitom nese forfaitingová společnost.^[9] Pro forfaiting jako formu financování je charakteristické, že tímto způsobem jsou prodávány a odkupovány spíše jednotlivé pohledávky, jejichž výše je však značná.^[10]

Leasing

Pojem „*leasing*“ má svůj původ v anglickém slovo „*lease*,“ které v překladu do češtiny znamená „*pronajmout*.“ Leasing tedy lze vymezit jako „*pronájem hmotných či nehmotných věcí a práv, kdy pronajímatel poskytuje za úplatu nebo jiné nepeněžní plnění nájemci právo danou věc používat. Důležité je, že po dobu pronájmu zůstává majetek ve vlastnictví pronajímatele, tedy leasingové společnosti. Na nájemce přechází pouze právo daný majetek používat a vlastníkem se stává až po splacení celé částky, tedy po ukončení leasingu.*“^[11]

Leasing je tak relativně oblíbenou metodou, jejímž prostřednictvím je vhodné financovat investiční majetek, který má střednědobý, popř. dlouhodobý charakter. Vzhledem k tomu, že se jedná o právní vztah, jehož podstata je založena na nájmu, přesahuje tímto rámec financování a obvykle je také spojen i s poskytováním dalších služeb (např. péče o předmět nájmu, pojištění předmětu nájmu apod.).^[12]

Prostřednictvím leasingu je typicky financován nákup vozidel, strojů, ale také budov apod. Pro leasing je charakteristické, že na jeho počátku se hradí první mimořádná splátka (akontace), která je obvykle vyšší než řádné splátky, typicky se pohybuje mezi 10-30 % celkové ceny financované věci, nicméně záleží i na ujednání smluvních stran, její výše tedy může být odlišná. Dále se pak pravidelně (někdy měsíčně, čtvrtletně anebo třeba ročně) hradí řádné splátky nájemného. Předem je stanovena doba, po kterou je nájem hrazen. Po uplynutí této doby získává nájemce možnost získat předmět

nájmu do svého vlastnictví.[13]

V zásadě existují dva v praxi nejčastěji využívané druhy leasingu, a to leasing finanční a leasing operativní. Finanční leasing je taková forma pronájmu, u které po jejím skončení dochází k odkupu předmětu nájmu nájemcem. Mnohdy je cena věci již splacena v rámci nájmu zcela, tudíž odkup je realizován za symbolickou cenu, popř. dochází k převodu pronajaté věci na nájemce zcela zdarma. Vzhledem k tomu, že v rámci finančního leasingu obvykle dochází ke splacení celého předmětu nájmu, je obvykle dlouhodobějšího charakteru. Pro finanční leasing je také charakteristické, že pronajímatel většinu povinností (popř. i všechny povinnosti), které s pronájmem a využíváním pronajatého majetku souvisí (např. údržbu, opravy, servis atd.).[14]

Za operativní leasing je možné označit prakticky jakýkoliv leasing, který nelze podřadit pod finanční leasing. Po jeho skončení tak obvykle dochází k navrácení majetku leasingové společnosti či pronajímateli, typické je, že nebyla splacena celá cena předmětu nájmu, ale pronajímatel dále věc opětovně pronajme jinému subjektu anebo prodá za přiměřenou cenu jinému subjektu (po dohodě však může předmět nájmu prodat i nájemci, nicméně není to pojmovým znakem operativního leasingu, čímž obvykle k takové dohodě dochází po skončení operativního leasingu nezávisle na leasingové smlouvě). Pro operativní leasing je charakteristické, že některé povinnosti spojené s užíváním předmětu nájmu vykonává, popř. hradí pronajímatel, nicméně i zde je možné, aby si pronajímatel s nájemcem sjednal odlišná pravidla. Je však možné uvést, že pokud by do operativního leasingu nebyly zahrnuty nějaké další služby, jednalo by se již spíše o klasický nájemní vztah, nikoliv o leasing.[15] Pro odlišení operativního leasingu od finančního leasingu je možné uvést, že operativní leasing má ve srovnání s finančním leasing blíže ke klasickému nájmu.[16]

Případ factoringu - přeshraničního postoupení pohledávky - mezi českou a slovenskou společností řešený českými soudy

Jedná se o případ factoringu, kterým se v roce 2019 zabýval Nejvyšší soud České republiky, a to pod sp. zn. 23 Cdo 427/2017-I, kdy pohledávka, která původně vznikla v České republice, byla následně postoupena na slovenskou společnost, čímž tento případ disponuje mezinárodním prvkem. Postoupení pohledávek se dělo v letech 2013-2014, nicméně věc byla poměrně komplikovaná, řešily ji relativně dlouho i nižší soudy, čímž se k Nejvyššímu soudu ČR dostala až v roce 2017, rozhodnuta pak byla v roce 2019. Žalobkyně zde byla faktoringová společnost VÚB a. s., která sídlila v Bratislavě, žalovanou pak společnost česká LITTOZ, s. r. o. se sídlem v Rakovníku. Spor byl veden o zaplacení částky 95 519,65 EUR s příslušenstvím a v prvním stupni ve věci rozhodoval Okresní soud v Rakovníku.[17]

V řízení bylo rozhodováno o žalobě, jejímž prostřednictvím se slovenská společnost VÚB a. s. domáhala zaplacení částky ve výši 95 519,65 EUR s příslušenstvím. Svůj nárok žalobkyně opírala o skutečnost, že žalované společnosti LITTOZ s.r.o. byly ze strany společnosti Interplastics s. r. o. na základě e-mailových a telefonických objednávek dodávány komponenty určené k výrobě plastových nádob. Jednalo se o dodávky, které byly řádně fakturovány, a to jednotlivými fakturami (více fakturami), oproti kterým nebyla uhrazena výše uvedená žalovaná částka. Žalobkyně svůj nárok odůvodňovala tím, že společnost Interplastics s.r.o. na ni postoupila své pohledávky z faktur, které byly za dodané komponenty vystaveny. Dále k věci uváděla, že tyto pohledávky měly být následně postoupeny faktoringové společnosti Factoring KB, a. s., nicméně dle tvrzení žalobkyně se toto postoupení „de facto“ nerealizovalo. Z uvedeného žalobkyně dovozovala, že je nadále věřitelem společnosti LITTOZ s.r.o. a domáhala se úhrady žalované částky. Výše tvrzené skutečnosti měly dle společnosti VÚB a.s. být žalované společnosti LITTOZ s.r.o. oznámeny a tato společnost byla rovněž vyzvána k úhradě pohledávek před tím, než došlo k podání žaloby, nicméně pohledávky nebyly k datu podání žaloby uhrazeny. Vzhledem k tomu, že původní žaloba podaná společností VÚB a.s. nebyla zcela jednoznačně formulována, a především neobsahovala důkazy prokazující jednoznačná tvrzení,

byla společnost VÚB a.s. vyzvána k doplnění svých tvrzení a doložení důkazů. Tato výzva se vztahovala zejména k otázce tvrzeného postoupení pohledávky na faktoringovou společnost Factoring KB a.s., ve kterém soud neměl zcela jasno, protože mělo dojít k postoupení, které navíc bylo dlužníkovi (společnosti LITTOZ s.r.o.) ze strany společnosti Factoring KB a.s. řádně oznámeno, nicméně následně společnost VÚB a.s. před soudem tvrdila, že navzdory tomuto postoupení pohledávky měla být dlužná částka uhrazena žalobkyni. Dalším problematickým aspektem, který je třeba zmínit, byla v tomto případě skutečnost, že jednak nebylo prokázáno, že zmíněné oznámení na fakturách vůbec učinila osoba k tomu oprávněná, čímž měl soud, který ve věci rozhodoval v prvním stupni za to, že se nejednalo o platné (ve vztahu k žalované) právní jednání. Dalším důvodem, proč k tomuto závěru Okresní soud v Rakovníku dospěl, byl fakt, že plná moc byla opatřena pozdějším datem faktury, kterých se factoring týkal, a na nich uvedená oznámení o postoupení pohledávky. Z uvedených důvodů tak Okresní soud v Rakovníku zamítl žalobu, kterou společnost VÚB a.s. v této věci podala.[\[18\]](#)

V předmětné věci bylo následně podáno odvolání, nicméně odvolací soud dospěl k odlišnému závěru než Okresní soud v Rakovníku. Primárně podle názoru odvolacího soudu nescházela tvrzení týkající se právního důvodu a rovněž okolností vzniku jednotlivých pohledávek a stejně tak ani okolnosti, které se týkaly jejich postoupení na faktoringovou společnost Factoring KB a.s. Dovedil však také, že právě faktoringové společnosti měly být od 16.1.2013 hrazeny veškeré pohledávky. Klíčový je rovněž závěr odvolacího soudu, podle kterého *„ohledně postoupení pohledávek je soud oprávněn zkoumat pouze otázky, zda k postoupení došlo a zda došlo k oznámení této skutečnosti, není však oprávněn zkoumat otázku platnosti tohoto postoupení.“*[\[19\]](#)

Následně bylo proti rozsudku odvolacího soudu podáno dovolání, čímž se věc dostala k Nejvyššímu soudu ČR. V dovolání bylo primárně argumentováno tím, že byly neoprávněně aplikovány vnitrostátní předpisy České a Slovenské republiky namísto Vídeňské úmluvy o mezinárodní koupi zboží, která měla být na danou situaci aplikována. Spor se tedy týkal i otázky rozhodného práva, které mělo být na daný případ aplikováno. K této záležitosti zaujal Nejvyšší soud ČR následující stanovisko: *„Vznik smluvního vztahu z kupní smlouvy uzavřené mezi prodávajícím se sídlem ve Slovenské republice a kupujícím se sídlem v České republice se posoudí podle Úmluvy OSN o smlouvách o mezinárodní koupi zboží vyhlášené pod č. 160/1991 Sb., ledaže účastníci její použití dohodou vyloučili. Otázky postoupení pohledávky z takové smlouvy, jednostranného započtení a úroku z prodlení představují tzv. mezeru v aplikaci Vídeňské úmluvy. Rozhodné právo se proto určí podle kolizních norem obsažených v nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 593/2008, o právu rozhodném pro smluvní závazkové vztahy.“*[\[20\]](#)

Dále Nejvyšší soud konstatoval, že odvolací soud si rovněž protiřečil v tom, že na jednu stranu k otázce postoupení uvedl, že postoupení bylo realizováno a řádně oznámeno, na druhou stranu v témže rozhodnutí odkazuje na fakt, že postoupení na faktoringovou společnost Factoring KB a.s. se ani de facto ani de iure nikdy nerealizovalo, čímž měla být stále původním věřitelem společnost VÚB a.s. Zde Nejvyšší soud ČR poukazyval na zásadní rozpor mezi závěry, ze kterých odvolací soud vycházel a na jejichž základě rozhodl. Nejvyšší soud proto požadoval, aby v dalším řízení byl tento rozpor posouzen a vyjasněn. Rozhodl proto tak, že rozsudek odvolacího soudu zrušil a věc vrátil k dalšímu projednání, ve kterém se s výše uvedenými rozpory měly soudy vypořádat.[\[21\]](#)

V návaznosti na výše uvedenou případovou studii je možné konstatovat, že v případě factoringu na mezinárodní úrovni je potřeba si optimálně dopředu ujasnit, jaké právo bude v daném případě rozhodné, podle jaké legislativy bude věc posuzována, protože tato skutečnost může mít v případě sporu zásadní dopady na to, jak bude v předmětné věci rozhodnuto. Dále je při factoringu jednoznačně žádoucí si jasně vyjasnit a vyjednat podmínky s faktoringovou společností a sepsat je v písemné smlouvě, aby bylo jasné, za jakých podmínek pohledávka přešla, na koho, komu má být plněno, v jaké lhůtě a kým má být dlužník o postoupení pohledávky vyrozuměn a řada dalších

podobných otázek, aby pokud možno nedocházelo k situacím, které mohou být sporné a vést až k soudnímu řešení sporu. Je také vhodné zvážit, zda je žádoucí přistupovat k dalšímu postupování již postoupených pohledávek, což opět může z různých (administrativních, ekonomických, právních) důvodů být příčinou sporu. V některých případech však jiné řešení není, v jiných případech se ovšem lze takovým situacím vyhnout a postoupené pohledávky již dále nepostupovat.

Případ finančního leasingu - škoda leasingového nájemce v důsledku nesplnění povinnosti na straně pojistitele řešený českými soudy

Jedná se o případ, který rozhodoval Nejvyšší soud České republiky v roce 2017, a to pod. sp. zn. 25 Cdo 4683/2016. Spor byl veden mezi společností Basic Building s.r.o. jakožto žalobkyní a společností Kooperativa pojišťovna, a.s., Vienna Insurance Group jakožto žalovanou. Společnost Kooperativa pojišťovna a.s. je součástí nadnárodní skupiny, čímž ačkoliv je tento spor možné charakterizovat jako spor vnitrostátní vedený dle českého právního řádu, je zde možné identifikovat i určitý nadnárodní prvek, který je spjat primárně se skutečností, že určité standardy a pravidla v rámci skupiny, jsou nadnárodně sjednocovány.[\[22\]](#)

Podstata sporu spočívala v tom, že právní předchůdkyně žalobkyně měla prostřednictvím finančního leasingu financováno pásové rypadlo zn. O&K RH 6.6. Leasingovým pronajímatelem byla v tomto případě leasingová společnost s názvem S MORAVA Leasing, a.s. Tato společnost také rypadlo jakožto předmět leasingového nájmu pojistila u Kooperativa pojišťovny pro případ, že by došlo k jeho odcizení. Situace, která byla předmětem sporu spočívala v tom, že právní předchůdkyni žalobkyně bylo rypadlo skutečně odcizeno, nicméně společnost Kooperativa pojišťovna a.s. nevyplatila pojistné plnění, což bylo důvodem, proč právní nástupkyně - Basic Building s.r.o. Důvodem byla skutečnost, že škodná událost neměla dle žalované naplnit podmínky pojistné smlouvy, za kterých mělo být pojistné plnění vyplaceno. *„V důsledku odcizení předmětu nájmu došlo k ukončení leasingové smlouvy, ve které bylo mj. ujednáno, že v takovém případě může leasingový pronajímatel v rámci finančního vyrovnání po nájemci požadovat úhradu zůstatkové ceny předmětu nájmu, nebude-li tento nárok uhrazen z pojistného plnění. Nevyplacené pojistné plnění ze strany žalované se tak promítlo do plnění, které byl leasingový nájemce (právní předchůdkyně žalobkyně) nucen pronajímateli zaplatit.“*[\[23\]](#)

Výše zmíněná situace byla dána tím, že společnost Basic Building s.r.o. jakožto leasingový nájemce rypadla měla s leasingovou společností S MORAVA Leasing, a.s. v leasingové smlouvě sjednaný určité závazky pro případ odcizení rypadla, přičemž ty byla nucena plnit (konkrétně mělo dojít k úhradě odcizeného rypadla), nicméně pojistné plnění, na které bylo uzavřeno pojištění pro případ odcizení, žalobkyně neobdržela. Žalobkyně přitom s tímto plněním, které jí mělo kompenzovat plnění, které uhradila leasingové společnosti, počítala. Z tohoto důvodu také vůči společnosti Kooperativa pojišťovna, a.s., Vienna Insurance Group nárokovala náhradu škody.[\[24\]](#)

V prvním stupni o předmětné věci rozhodoval Obvodní soud pro Prahu 8, který žalobu zamítl, protože dospěl k závěru, že nedošlo k bezdůvodnému obohacení ani ke způsobení škody žalobkyni, a to proto, že právní předchůdkyně žalobkyně nerealizovala plnění pojistného plnění pronajímateli, tj. nehradila mu sjednanou cenu předmětu nájmu po zohlednění spoluúčasti za žalovanou, neboť plnila své vlastní závazky, které vyplývaly z leasingové smlouvy sjednané mezi právní předchůdkyní žalobkyně a leasingovou společností. Proto také soud dospěl k závěru, že žalobě není možné vyhovět, a to ani z titulu náhrady škody, protože jednání žalované společnosti nebylo příčinou odcizení rypadla jakožto předmětu nájmu. Stejně tak nebylo ani příčinou ukončení leasingové smlouvy, se kterou bylo v tomto případě spjato finanční vyrovnání leasingového nájemce s leasingovým pronajímatelem. Soud tedy dovodil, že *„mezi jednáním žalované a plněním právní předchůdkyně žalobkyně jako leasingového nájemce leasingovému pronajímateli tak není příčinná souvislost, tedy není naplněn jeden ze základních předpokladů odpovědnosti za škodu.“*[\[25\]](#)

Žalobkyně se s tímto názorem soudu neztotožňovala, čímž proti rozsudku podala odvolání. Věc tak rozhodoval ve druhém stupni Městský soud v Praze, který však rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 8 potvrdil, protože se zcela ztotožnil s tím, jak skutkový i právní stav věci vyhodnotil soud, který rozhodoval v prvním stupni. Žalobkyně tak následně přistoupila k podání dovolání v této věci. Tím se věc dostala k Nejvyššímu soudu ČR. Sporná právní otázka dle žalobkyně měla spočívat v posouzení, jestli je možné, aby předpokladem odpovědnosti za škodu bylo i takové porušení povinnosti plynoucí ze smlouvy, které ve své podstatě porušuje smlouvu, jejímž účastníkem není ten, kdo je poškozeným. Žalobkyně v této souvislosti před Nejvyšším soudem namítala, že za předpokladu, že výplata pojistného plnění má vliv na výši finančního vypořádání mezi leasingovým pronajímatelem na straně jedné a leasingovým nájemcem na straně druhé, není možné hovořit o tom, že vyplacení anebo naopak nevyplacení pojistného plnění nemá na povinnosti leasingového nájemce žádné dopady. Žalobkyně proto měla za to, že žalovaná měla leasingovému pronajímateli poskytnout pojistné plnění, a to z důvodu, že škodná událost naplnila podmínky vymezené v pojistné smlouvě.^[26]

Nejvyšší soud dal za pravdu žalobkyni, rozsudek odvolacího soudu označil za nesprávný. Proto byl rozsudek Městského soudu v Praze stejně jako rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 8 zrušen a věc byla vrácena Obvodnímu soudu pro Prahu 8 k dalšímu řízení. Nejvyšší soud ČR totiž dospěl k závěru, že zde je příčinná souvislost mezi tím, že společnost Kooperativa pojišťovna, a.s., Vienna Insurance Group nevyplatila pojistné plnění, čímž právní předchůdkyně žalobkyně jakožto leasingový nájemce musela celou částku (nikoliv jen částku odpovídající spoluúčasti) uhradit leasingové společnosti. Navíc poukázal na skutečnost, že v některých případech je možné, aby újma nevznikal přímo v momentě, kdy došlo ke škodní události, ale až později, což je tento případ. Nejvyšší soud proto konstatoval, že „v daném případě je správná úvaha, a označil ji tak i odvolací soud, že pokud by žalovaná plnila leasingovému pronajímateli, nebyla by mu v rozsahu tohoto plnění povinna plnit žalobkyně (její právní předchůdkyně). Jedná se jistě o skutečnosti, které jsou ve vzájemném poměru příčiny a následku. Neplnění žalované leasingovému pronajímateli lze označit za příčinu podstatnou, neboť žalobkyni v jejím důsledku vznikla platební povinnost. Bez této příčiny by škodný následek nenastal. Je pravda, že žalobkyni vznikla platební povinnost i v důsledku smluvního ujednání z leasingové smlouvy, uzavřené mezi žalobkyní jako nájemcem a leasingovým pronajímatelem. Okolnost neplnění žalované leasingovému pronajímateli je však ve vztahu ke vzniku škody natolik propojena, že z jejího působení lze důvodně dovozovat věcnou souvislost se vznikem škodlivého následku.“^[27]

Při posouzení této případové studie se jednoznačně ztotožňuji se závěry Nejvyššího soudu, který dovedl, že i neplněním pojistného plnění, kdy bylo rypadlo pojištěno pro případ odcizení, k němuž reálně došlo, mohlo dojít ke vzniku škody, protože právní předchůdkyně žalobkyně, která by jinak plnila ve vztahu k leasingové společnosti jen tu část, která byla sjednána jako spoluúčast (obvykle se jedná o 5-15 %), musela plnit celou částku. Pokud se jedná o situaci leasingového nájemce, který touto cestou financuje nějaký produkt, který obvykle patří k nákladnějším, lze doporučit, aby vždy detailně prostudoval smlouvy jak s pojišťovnou (pokud je tím, kdo předmět pojišťuje a např. pojistné plnění vinkuluje ve prospěch leasingového pronajímatele) a především také leasingovou smlouvu. Vždy je třeba zvážit jednotlivá ustanovení a jejich rizika. Lze předpokládat, že zejména velké firmy nadnárodního charakteru, k nimž patří i Kooperativa pojišťovna, a.s., Vienna Insurance Group nebudou ochotny ustanovení smluv měnit, nicméně je vhodné si je minimálně nechat vysvětlit, poradit se s odborníky z řad právníků, popř. i dalších odborných profesí (např. daňových poradců – je-li to v konkrétním případě žádoucí) a zvážit, zda konkrétní smlouvu za určitých okolností uzavírat, zda nevyhledat jiného poskytovatele leasingu, pojištění či jiných doplňkových služeb. Ačkoliv je zřejmé, že v tomto případě dal nakonec Nejvyšší soud žalobkyni za pravdu, trvalo to více než dva roky a lze předpokládat, že náklady na právní zastoupení nebyly nízké, čímž je vhodné se při řešení financování leasingu skutečně zaměřit i na málo pravděpodobné situace a vyhodnotit, zda konkrétní smlouvu uzavřít či nikoliv. Důraz je třeba klást rovněž na výběr leasingové společnosti a pojišťoven či

dalších poskytovatelů služeb (v situaci, kdy je předmět leasingu ve vlastnictví leasingové společnosti je třeba např. i u oprav řešit, aby byly realizovány v souladu s leasingovou smlouvou). V praxi si tyto souvislosti leasingovní nájemci ne vždy uvědomují, což může vést k dalším sporným případům.

Závěr

Všechny tři uvedené formy financování jsou známé a významné, nicméně každá má svá specifika, své výhody i nevýhody. Factoring je vhodný spíše k řešení potřeby menších finančních částek, spočívá v postoupení nesplatných pohledávek (typicky plynoucích z vystavených faktur, které ještě nejsou po splatnosti) na faktoringovou společnost, která obratem uhradí větší část pohledávky, následně zajistí inkaso a poté uhradí zbytek, od kterého si obvykle odečte svoji marži. Forfaiting se vyznačuje tím, že spočívá v postupování velkých a obvykle individuálně vymezených pohledávek vznikajících obvykle při vývozu, jinak má s factoringem obvykle řadu charakteristik společných. Leasing je ve své podstatě nájem, jehož prostřednictvím je průběžně splácena cena předmětu nájmu (typicky se jedná např. o dopravní prostředky, hodnotnější stroje apod.), přičemž jsou spolu s nájmem poskytovány i další služby (např. pojištění apod.). Uvedené je typické především pro finanční leasing, který bývá po splacení celé částky ukončen tím, že dochází k převodu vlastnictví k předmětu leasingu, operativní leasing jako druhá varianta je bližší nájmu, nedochází obvykle k převodu vlastnictví věci a není také obvykle jeho prostřednictvím splácena celá hodnota předmětu nájmu.

Z obou představených případů, které byly řešeny českými soudy, vyplývá mimo jiné i skutečnost, že velký důraz je potřeba klást na individuální odpovědný přístup jednotlivých podnikatelských subjektů, které těmito cestami financují svoji činnost, protože zejména prostudování smluv, vyjasnění sporných klauzulí a ujasnění si toho, jak spolupráce funguje a bude fungovat ve specifických případech, je jednoznačně nezbytné pro neproblematický průběh alternativních metod financování v mezinárodním i vnitrostátním prostředí.

JUDr. PhDr. Melinda Vrajková, LL.M

[1] MACHKOVÁ, Hana, ČERNOHLÁVKOVÁ, Eva, SATO, Alexej. Mezinárodní obchodní operace. 6., aktualiz. a dopl. vyd. Praha: Grada, 2014. ISBN 978-80-247-4874-0, s. 122.

[2] URBÁNEK, Tomáš. Factoring - fenomén nové doby. Agris [online]. 2006 [cit. 14.08.2022]. Dostupné >>> [zde](#).

[3] MACHKOVÁ, Hana, ČERNOHLÁVKOVÁ, Eva, SATO, Alexej. Mezinárodní obchodní operace. 6., aktualiz. a dopl. vyd. Praha: Grada, 2014. ISBN 978-80-247-4874-0, s. 123.

[4] JÁČOVÁ, Helena. Factoring jako metoda financování dodavatelských úvěrů v malých a středních podnicích. In. Nové trendy - nové nápady 2007: 2. mezinárodní vědecká konference. Znojmo: Soukromá vysoká škola ekonomická Znojmo, 2007. ISBN 978-80-903914-2-0, s. 116.

[5] HLAVÁČ, Petr. Jak vám může posloužit faktoring nebo forfaiting? Měšec.cz - váš průvodce finančním světem [online]. Copyright © 2006 [cit. 14.08.2022]. Dostupné >>> [zde](#).

[6] MACHKOVÁ, Hana, ČERNOHLÁVKOVÁ, Eva, SATO, Alexej. Mezinárodní obchodní operace. 6., aktualiz. a dopl. vyd. Praha: Grada, 2014. ISBN 978-80-247-4874-0, s. 125.

[7] RADOVÁ, Jarmila, DVOŘÁK, Petr, MÁLEK, Jiří. Finanční matematika pro každého. 8., rozš. vyd. Praha: Grada, 2013. Finance (Grada). ISBN 978-80-247-4831-3, s. 198.

[8] MACHKOVÁ, Hana, ČERNOHLÁVKOVÁ, Eva, SATO, Alexej. Mezinárodní obchodní operace. 6., aktualiz. a dopl. vyd. Praha: Grada, 2014. ISBN 978-80-247-4874-0, s. 125.

[9] RADOVÁ, Jarmila, DVOŘÁK, Petr, MÁLEK, Jiří. Finanční matematika pro každého. 8., rozš. vyd. Praha: Grada, 2013. Finance (Grada). ISBN 978-80-247-4831-3, s. 198.

[10] HLAVÁČ, Petr. Jak vám může posloužit faktoring nebo forfaiting? Měšec.cz - váš průvodce finančním světem [online]. Copyright © 2006 [cit. 14.08.2022]. Dostupné >>> [zde](#).

[11] BLAŽEK, Lukáš, VRABCOVÁ, Pavla. Finanční gramotnost. [Praha]: Vysoká škola ekonomie a managementu, 2019. ISBN 978-80-87839-99-7, s. 82.

[12] MACHKOVÁ, Hana, ČERNOHLÁVKOVÁ, Eva, SATO, Alexej. Mezinárodní obchodní operace. 6., aktualiz. a dopl. vyd. Praha: Grada, 2014. ISBN 978-80-247-4874-0, s. 127.

[13] BLAŽEK, Lukáš, VRABCOVÁ, Pavla. Finanční gramotnost. [Praha]: Vysoká škola ekonomie a managementu, 2019. ISBN 978-80-87839-99-7, s. 82.

[14] MÁLEK, Petr, OŠKRDALOVÁ, Gabriela, VALOUCH, Petr. Osobní finance. Brno: Masarykova univerzita, 2010. ISBN 978-80-210-5157-7, s. 60.

[15] MÁLEK, Petr, OŠKRDALOVÁ, Gabriela, VALOUCH, Petr. Osobní finance. Brno: Masarykova univerzita, 2010. ISBN 978-80-210-5157-7, s. 60-61.

[16] BLAŽEK, Lukáš, VRABCOVÁ, Pavla. Finanční gramotnost. [Praha]: Vysoká škola ekonomie a managementu, 2019. ISBN 978-80-87839-99-7, s. 82.

[17] Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 29. 1. 2019, sp. zn. 23 Cdo 427/2017. Beck-online - beck-online [online]. Copyright © 2022 [cit. 16.08.2022]. Dostupné >>> [zde](#).

[18] Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 29. 1. 2019, sp. zn. 23 Cdo 427/2017. Beck-online - beck-online [online]. Copyright © 2022 [cit. 16.08.2022]. Dostupné >>> [zde](#).

[19] Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 29. 1. 2019, sp. zn. 23 Cdo 427/2017. Beck-online - beck-online [online]. Copyright © 2022 [cit. 16.08.2022]. Dostupné >>> [zde](#).

[20] Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 29. 1. 2019, sp. zn. 23 Cdo 427/2017. Beck-online - beck-online [online]. Copyright © 2022 [cit. 16.08.2022]. Dostupné >>> [zde](#).

[21] Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 29. 1. 2019, sp. zn. 23 Cdo 427/2017. Beck-online - beck-online [online]. Copyright © 2022 [cit. 17.08.2022]. Dostupné >>> [zde](#).

[22] Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 30. 3. 2017, sp. zn. 25 Cdo 4683/2016. Beck-online - beck-online [online]. Copyright © 2022 [cit. 17.08.2022]. Dostupné >>> [zde](#).

[23] Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 30. 3. 2017, sp. zn. 25 Cdo 4683/2016. Beck-online - beck-online [online]. Copyright © 2022 [cit. 17.08.2022]. Dostupné >>> [zde](#).

[24] Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 30. 3. 2017, sp. zn. 25 Cdo 4683/2016. Beck-online - beck-online [online]. Copyright © 2022 [cit. 17.08.2022]. Dostupné >>> [zde](#).

[25] Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 30. 3. 2017, sp. zn. 25 Cdo 4683/2016. Beck-online - beck-online [online]. Copyright © 2022 [cit. 17.08.2022]. Dostupné >>> [zde](#).

[26] Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 30. 3. 2017, sp. zn. 25 Cdo 4683/2016. Beck-online - beck-online [online]. Copyright © 2022 [cit. 17.08.2022]. Dostupné >>> [zde](#).

[27] Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 30. 3. 2017, sp. zn. 25 Cdo 4683/2016. Beck-online - beck-online [online]. Copyright © 2022 [cit. 17.08.2022]. Dostupné >>> [zde](#).

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Evropská unie mění pravidla plateb: více odpovědnosti, intenzivnější zpracování dat, více kontrol](#)
- [Sdílení elektřiny v obecních projektech, změny po 1.8.2026 a zapojení bateriových úložišť](#)
- [Novinky z české a evropské regulace finančních institucí za měsíc květen 2026](#)
- [Když model počítá správně, ale závěr je zavádějící: limity AI při oceňování podniků](#)
- [Institut zajišťovacího příkazu v daňovém řízení: podmínky vydání a obrana v odvolacím řízení](#)
- [Postavení finančního arbitra v kontextu nařízení Brusel I bis - Funkční pojetí „soudu“, osvědčení podle čl. 53 a možnost výkonu nálezu v jiných členských státech EU](#)

- [Daňová ztráta a její vliv na lhůtu pro stanovení daně](#)
- [Novinky z české a evropské regulace finančních institucí za měsíc duben 2026](#)
- [Zaměstnanecké benefity dle ustanovení § 6 odst. 9 písm. d\) zákona o daních z příjmů v roce 2026](#)
- [Flotilová novela: Kdo a kdy musí nově získat licenci k distribuci pojištění?](#)
- [Novinky z české a evropské regulace finančních institucí za měsíc březen 2026](#)